

**Crynodeb o'r prif bwyntiau o gyfarfod Grŵp Rhanddeiliaid Safle
Trawsfynydd a gynhaliwyd ar 20 Mehefin 2024**

1. Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod, a chyflwynodd ddiweddariad byr ar y materion ers y cyfarfod diwethaf.
2. Cyflwynodd Thomas G Williams Adroddiad Cyfarwyddwr Safle'r Nuclear Restoration Services (NRS)
3. Cyflwynodd Tanya MacLeod ddiweddariad gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR).
4. Rhoddodd Iwan Williams friff ar adroddiad ar y cyd Cyfoeth Naturiol Cymru / Asiantaeth yr Amgylchedd a ddosbarthwyd yn flaenorol.
5. Cyflwynodd Dave Wallace ddiweddariad ar faterion yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear (NDA).

**Cyfarfod Grŵp Rhanddeiliaid Safle Trawsfynydd
Dydd Iau 20 Mehefin 2024 am 13.00 o'r gloch
Canolfan Gynadledda**

YN BRESENNOL

ENW

Y Cyng Keith O'Brien,
T G Williams
Elin P Jones
Rory Trappe
Beryl Williams
Chris Rayner
Gareth Hind
David Wallace
A McAteer
RP Owen
Nigel Wright
Paul Richardson
Steve Thomason
Andrew Innes
Tanya MacLeod
Iwan R Jones
Iwan Williams
Steve Harris
Gerallt Rhun
Abinard Ranganathan
Cathryn Pritchard
Mair Jones

Mynychwyd gan

Eleri Llewelyn Morris
Sydna Roberts

COFNODION

SEFYDLIAD

Cyngor Cymuned Trawsfynydd (Cadeirydd)
Cyfarwyddwr y Safle
NRS
Grŵp Gweithwyr wedi Ymddeol Trawsfynydd
Grŵp Gweithwyr wedi Ymddeol Trawsfynydd
NRS Traws/Maentwrog
NRS Wylfa/Maentwrog
NDA
Maentwrog
NRS Traws
NRS Traws
NRS Traws
NRS Traws
ONR
Cyngor Gwynedd
Cyfoeth Naturiol Cymru / Asiantaeth yr Amgylchedd
Gwasanaeth NWF&R
Trawsnewid
Baringa (sylwedydd)
NRS
NRS

Cymen – Cyfieithydd
Cymen – cofnodwr

1. Croeso ac Ymddiheuriadau

Rhoddodd y Cadeirydd groeso i bawb i'r cyfarfod am 1pm. Nododd, oherwydd y cyfnod cyn Etholiad Cyffredinol, fod yr NDA wedi cyngori agenda gyfyngedig.

Croesawodd Abi Ranganathan o Baringa, y sefydliad sy'n edrych ar drefniadau Grwpiau Rhanddeiliaid Safle (SSG) ledled y DU, a oedd yn bresennol fel sylwedydd.

Nodwyd yr ymddiheuriadau canlynol: -

Y Cyng Elfed Roberts; Cyngor Gwynedd
Gwen Pettifer; Merched y Wawr
Colin Tucker; preswylydd ym Mhenrhyndeudraeth
Bill Hamilton; Cyfarwyddwr Materion Allanol NRS
Kate Baxter; Rheolwr Cynaliadwyedd NRS
Elli Williams; Cwmni Eginio
Jonathon Holland; Gwasanaeth NWEF

Aeth y Cadeirydd ymlaen i groesawu Tom Williams, Cyfarwyddwr newydd y Safle ar ôl i Angharad Rayner symud i swydd arall. Cytunodd yr aelodau y dylai'r Grŵp ysgrifennu at Angharad Rayner i ddymuno'n dda iddi ac i ddiolch iddi am ei gwasanaethau yn Nhrawsfynydd. Roedd KO'B yn falch o gydnabod bod TW hefyd wedi ymrwymo'n llawn i'r defnydd o'r Gymraeg yng nghyfaryfodydd yr SSG, ac i hybu a chefnogi cysylltiadau cymunedol lleol.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at gyhoeddiad diweddar GBN a Llywodraeth Cymru ynghylch Trawsfynydd. Diolchodd i Gwmni Eginio am ei bresenoldeb yn y cyfarfod hwn a'r gwaith a wnaed hyd yma yn Nhrawsfynydd.

Roedd KO'B hefyd yn dymuno hyrwyddo digwyddiad lleol a oedd yn cynnwys Y Pelydrau, grŵp gwerin lleol, a fydd yn cael ei gynnal yn Neuadd Bentref Trawsfynydd nos yfory (21.6.24).

Ni chafwyd unrhyw Ddatganiadau o Fuddiant.

2. Cymeradwyo Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Rhagfyr 2023

Cafodd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Rhagfyr 2023 eu cyflwyno a'u derbyn fel cofnod cywir, ar wahân i ddyddiad y cyfarfod dydd Iau 4 Rhagfyr 2023, a ddylai ddarllen ddydd Llun 4 Rhagfyr 2023.

Materion sy'n codi o gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Rhagfyr 2023

Ni chodwyd unrhyw fater.

3. Anerchiad y Cadeirydd

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y gweithgarwch canlynol ers y cyfarfod diwethaf a'r cyfarfodydd arfaethedig.

- Cyfarfod Fforwm Cenedlaethol SSG ar 12 Ionawr 2024
- Adolygiad o SSG Traws – cyfarfodydd Teams un-i-un gyda Baringa
- Cyfarfod y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd gyda Phrif Weithredwyr 8-9 Gorffennaf ym Manceinion
- Uwchgynhadledd SSG yr NDA 2024 – 17-18 Medi 2024 ym Manceinion

4. Adroddiad Cyfarwyddwr Safle Trawsfynydd – Thomas G Williams

Rhoddodd Thomas G Williams, Cyfarwyddwr y Safle, gefndir byr i'w yrfa hyd yma gan nodi ei fod wedi bod ar y safle ers 2009 a'i fod wedi bod yn Bennaeth Rheoli Gwastraff am y 5 mlynedd ddiwethaf. Diolchodd i'w

ragflaenydd, gan gydnabod ei hymrwymiad i'r Gymraeg a'i chefnogaeth i'r gymuned leol.

Aeth ymlaen i roi cyflwyniad i'r aelodau ar ddatblygiadau ar y safle ers y cyfarfod diwethaf, gan grynhoi fel a ganlyn: -

Lansio ein strategaeth 10 mlynedd

Dyweddodd TW nad yw'r strategaeth 10 mlynedd yn amlinellu unrhyw newidiadau mawr i Traws gan ei fod yn dal yn safle datgomisiynu a bod y cerrig milltir ar gyfer y 5 mlynedd nesaf wedi bod yn hysbys i'r safle o'r blaen.

Canolbwyntio ar Ddiogelwch

Nodwyd bod 2842 diwrnod wedi mynd heibio heb anaf colli amser oherwydd bod gwaith helaeth yn cael ei wneud yn barhaus i sicrhau diogelwch o'r safon uchaf.

Iechyd a Llesiant

Cyfeiriodd TW at grŵp Iechyd a Llesiant rhagweithiol iawn ar y safle sy'n cynnal gweithgareddau ar gyfer y gweithlu cyfan. Dyma rai enghreifftiau,

- Digwyddiad Balchder
- Iechyd Dynion
- Trafodaethau anffurfiol ynghylch Iechyd Meddwl
- Digwyddiadau cymdeithasol e.e. Bingo

Proffil y gweithlu

	Nifer ar y Safle	Lleol %
NRS	220	93
Asiantaeth	15	67
Contractwyr	79	65
	314	75%

Prentisiaethau

Mae cyfanswm o 7 prentis ar y safle -
2 x Cynnal a chadw crefftau trydanol
1 x Cynnal a chadw crefftau mecanyddol
4 x Technegydd Diogelu RAD

Mae disgwyl pedwar prentis newydd ddechrau mis Awst 2024. Nododd TW fod rhai prentisiaid yn symud i ffwrdd ar ôl cwblhau eu cwrs ond y byddant, gobeithio, yn dychwelyd ym mhen hir a hwyr.

Cynaliadwyedd a'r Amgylchedd

Nododd TW mai Kate Baxter yw Rheolwr Cynaliadwyedd NRS ac er nad yw'n bresennol heddiw, y gallai roi'r wybodaeth ddiweddaraf am greu Cynllun

Meistr Polisi Gwyrdd aml-flwyddyn mewn cyfarfod yn y dyfodol. Cyfeiriodd at brosiect plannu coed yn Eryri a gynhaliwyd gan wirfoddolwyr NRS. Mae'r ap 'Neighbourly' newydd ei ddatblygu bellach yn fyw ac yn agored i geisiadau am gymorth gan brosiectau lleol, ac mae Cwmni Seren yn adnewyddu'r hen ardd yn enghraifft dda.

STEM (Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianeg a Mathemateg)

Ers mis Rhagfyr, mae'r safle wedi cynnal amrywiaeth o ddigwyddiadau STEM ac wedi ymgysylltu ag ysgolion a cholegau i hyrwyddo gyrfaoedd lleol am flynyddoedd i ddod.

Cyflawniadau diweddar

Amlinellodd TW y cyflawniadau diweddar fel a ganlyn -

- 60^{fed} pecyn HAW wedi'i amgáu.
- Wedi gorffen gwagio tanciau storio silt.
- Wedi cyflenwi Llwythi Gwastraff Lefel Isel (LLWCs)
- Wedi cynnal arolygon o graidd yr adweithydd.
- Wedi cwblhau ac agor y cyfleuster lles newydd, yr Ysgwrn, yn unol ag adborth staff.

Prosiectau sydd ar y Gweill

Dyma'r prosiectau sydd ar y gweill -

- Cyfleuster carthion newydd – Cynnydd boddhaol yn ôl TW.
- Fframwaith cynllunio – y pwrpas yw rhoi arweiniad i Swyddogion Cynllunio a'r gymuned leol ar y weledigaeth ar gyfer y safle yn y dyfodol.
- Ad-drefnu diogelwch y safle – mae'r gwaith yn mynd rhagddo'n dda gyda Mitie a TD Plant, gyda'r cam cychwynnol i fod i gael ei gwblhau fis Awst. Cam terfynol y broses gaffael ar gyfer y gwaith gosod caledwedd diogelwch gyda Total Security Protection, gyda'r cam hwn o'r gwaith i ddechrau fis Medi.
- Dymchwel a gwaredu Cyfadeilad y Pyllau – diweddariad pellach yng nghyfarfod nesaf yr SSG.
- Lleihau uchder yr adweithydd – dyma fydd y prif brosiect dros y 12-24 mis nesaf.

Cyflwynodd TW fideo byr yn dangos y cynnydd hyd yma.

Grantiau Economaidd-gymdeithasol Magnox

Nododd TW fod dyraniad economaidd-gymdeithasol llawn NRS o £1.02m wedi cael ei ddefnyddio ym mlwyddyn ariannol 2023/24 gyda £317,787 yn cefnogi prosiectau sy'n agos i safle Trawsfynydd. Dyma'r buddiolwyr:

- Cafodd Byw'n Iach, prosiect Llwybr Canwio Gwynedd £2K.
- Cefnogwyd Ysgol Bro Hedd Wyn Trawsfynydd i brynu tri bwrdd gwyn sgrin gyffwrdd mawr drwy £2820 o gyllid.
- Cafodd Hamdden Harlech ac Ardudwy £3000 i ariannu boeler newydd ar gyfer yr ystafell newid a'r caffi.
- Cafodd Côr y Brythoniaid £2000 tuag at gynhyrchu CDs coffaol i ddathlu 60 mlynedd fel côr lleol.
- Buddsoddiad o £10,000 i brosiect £36,425 Iard Clink Cell B ar gyfer pobl ifanc.
- Cefnogwyd Ymddiriedolaeth Rheilffordd Llyn Tegid gyda £36,725 i ariannu'r gwaith technegol a'r diwygiadau i arolygon.
- Dyfarnwyd £500,000 i Menter Môn dros ddwy flynedd i ddatblygu cymunedau cydnerth ar Ynys Môn ac yng Ngwynedd

Diolchodd y Cadeirydd i TW am ei ddiweddariad cynhwysfawr a nododd fod 3 safle Arwain a Dysgu yn y DU, a bod Trawsfynydd yn un ohonynt. Canmolodd ymroddiad y staff presennol a'r cyfleoedd sydd ar gael i bobl ifanc gael prentisiaethau.

Sesiwn Holi ac Ateb

Gofynnodd Beryl Williams a yw COVID yn dal i effeithio ar y gweithlu. Dywedodd TW fod y safle'n cadw cofnodion iechyd cadarn ar gyfer yr holl staff. Fodd bynnag, oherwydd nad yw bellach yn ddyletswydd statudol ar weithleoedd i gynnal profion COVID, nid oes unrhyw gofnodion ffurfiol yn cael eu cadw yn hyn o beth.

5. Adroddiad gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear – Tanya MacLeod
Cyflwynodd Tanya MacLeod ei hadroddiad ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Hydref 2023 a 31 Mawrth 2024, a oedd wedi'i ddosbarthu gyda'r papurau yn flaenorol.

Roedd arolygiadau rheolaidd yn ystod y cyfnod wedi cynnwys y canlynol:

- rheoli gweithrediadau, gan gynnwys rheoli a goruchwyllo
- rheoli gwastraff ymbelydrol
- datgomisiynu
- iechyd a diogelwch confensiynol (heb fod yn niwclear)
- diogelwch (efallai y caiff gwybodaeth ddiogelwch ei hychwanegu at yr adroddiad hwn yn dibynnu ar ei dosbarthiad)

Ni thynnwyd sylw at unrhyw broblemau arwyddocaol.

Cyfeiriodd TMcL at ddigwyddiad pan ddaeth olwyn ochr gefn i ffwrdd o lifft siswrn. Canfuwyd bod cydosodiad yr echelau wedi gwyro, gyda thystiolaeth o

ludded a chrydiad. Cysylltwyd â'r ONR dros y ffôn yn fuan ar ôl y digwyddiad a daeth yr arolygydd safle enwebedig draw yr wythnos wedyn i weld y lifft siswrn a thrafod y digwyddiad gyda'r rheolwr peirianeg yn uniongyrchol.

Mae'r ONR yn credu bod ymateb y deiliad dyletswydd i'r digwyddiad wedi bod yn ddigonol ac nid yw'n ystyried bod angen cymryd unrhyw gamau dilynol pellach.

Diolchodd y Cadeirydd i TM am ei ddiweddariad.

6. Adroddiad gan Cyfoeth Naturiol Cymru - Iwan Williams

Croesawyd Iwan Williams i'r cyfarfod a chyflwynodd ei adroddiad ar gyfer y cyfnod rhwng mis Tachwedd 2023 a mis Ebrill 2024. Nododd nad oedd unrhyw bryderon wedi'u nodi yn ystod y cyfnod ond ei fod yn fodlon ymateb i unrhyw ymholiadau gan aelodau. Dywedodd hefyd fod Cyfoeth Naturiol Cymru ar gael i fynd i'r Cynghorau Cymuned Lleol os oes angen.

Diolchodd y Cadeirydd i IW am ei ddiweddariad.

7. Adroddiad gan yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear – Dave Wallace

Croesawyd Dave Wallace i'r cyfarfod ar ei ymweliad cyntaf â Thrawsfynydd. Roedd ei adroddiad wedi amlinellu diweddariadau Bwrdd yr NDA; gweithgareddau allgymorth yn Ch1 2024; yr holl flaenoriaethau ymgysylltu ar gyfer 2024; diweddariadau polisi a chyhoeddiadau, a'r manylion ynghylch Cyflawni'r Genhadaeth.

Croesawodd y Cadeirydd DW i'w gyfarfod cyntaf a diolchodd am ei grynodeb o'r adroddiad a ddosbarthwyd yn flaenorol.

8. Diweddariad yr NDA – Bill Hamilton

Roedd Bill Hamilton wedi cyflwyno ei ymddiheuriadau, ond cytunwyd y byddai ei gyflwyniad a drefnwyd ar brosiect Thinks Insight yn cael ei gyflwyno mewn cyfarfod yn y dyfodol.

9. Unrhyw fater arall

- Dywedodd y Cadeirydd ei fod yn falch bod y cyfrifoldeb dros Faentwrog a'r Llyn wedi cael ei drosglwyddo yn ôl i Drawsfynydd o Wylfa.
- Cyfeiriodd TW at y Tîm Gweithrediadau Gwastraff sydd wedi cael ei enwebu am wobwr am ei waith rhagorol ar y safle, a disgwylir y canlyniad yn ystod y misoedd nesaf.

10. Dyddiad ac amser y cyfarfod nesaf

Dyddiad: 12 Rhagfyr 2024

Amser: 1pm

Lleoliad: Canolfan Gynadledda a Sefydlu Trawsfynydd

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am eu presenoldeb a daeth â'r cyfarfod i ben
am 2.15 pm